EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.5.2015.
COM(2015) 251 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o provedbi općih smjernica za ekonomske politike država članica čija je valuta euro

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o provedbi općih smjernica za ekonomske politike država članica čija je valuta euro

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136. u vezi s člankom 121. stavkom 2.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,[3]

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Za održavanje i jačanje razvoja europodručja nužni su trajni napori u području politika za poticanje uravnotežene prilagodbe u privatnom i javnom sektoru i jačanje potencijala rasta gospodarstva u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Proces ekonomskog oporavka u europodručju već je u tijeku, no usporavaju ga posljedice nedavnih gospodarskih i financijskih kriza, uključujući postojeće vanjsko uravnoteženje , visoku razinu javnog i privatnog duga i s njome povezane pritiske za razduživanje, i dalje prisutnu strukturnu nefleksibilnost na domaćim tržištima rada i tržištima proizvoda, visoku nezaposlenost i nisko povjerenje te još uvijek slaba ulaganja. Napredak u provedbi reformi utvrđen za svaku državu članicu u pojedinačnim preporukama do sada nije bio dovoljno ambiciozan.

(2) Europodručje je više od pukog zbroja svojih članica. Gospodarstva europodručja međusobno su tijesno povezana, što naglašava potrebu za snažnijim usklađenjem fiskalnih, financijskih i strukturnih politika. Politike na razini europodručja trebale bi biti usmjerene na poticanje rasta i istodobno osigurati da se ne ugrozi napredak postignut u području uravnoteženja. Države članice europodručja imaju posebnu odgovornost za učinkovitu provedbu okvira upravljanja koji je proteklih godina znatno ojačan. To iziskuje pojačani uzajamni pritisak radi potpore provedbi nacionalnih reformi i razborite fiskalne politike. Potrebno je i pojačano ocjenjivanje

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
[2] SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
[3] COM(2015) 251

nacionalnih reformi iz perspektive europodručja, internalizacija mogućih prelijevanja i poticanje politika koje su od posebne važnosti za dobro funkcioniranje ekonomske i monetarne unije.

(3) Provedba ambicioznih strukturnih reformi kojima se moderniziraju gospodarstva i potiče konkurentnost i potencijal rasta još uvijek je nedostatna u europodručju. Među državama članicama postoje znatne razlike s obzirom na razmjere neravnoteža koje su postojale prije krize, njihov položaj u poslovnom ciklusu i dostupni fiskalni prostor. Unatoč poboljšanjima na tržištima rada i određenom napretku u reformama usmjerenima na povećanje otpornosti tržišta rada, stope nezaposlenosti i dalje su visoke te postoji opasnost od kronične dugoročne nezaposlenosti, što dovodi do daljnjeg slabljenja socijalne situacije u najranjivijim državama. Vanjsko uravnoteženje je u tijeku, no napredak je nejednak te je izostalo usklađenje velikih suficita tekućeg računa. Ambiciozne strukturne reforme tržišta rada i tržišta proizvoda omogućile bi potrebne gospodarske prilagodbe unutar europodručja te potaknule rast u državama u kojima se te reforme provode. Reforme dovode do povećanja stope zaposlenosti i snižavanja cijena za potrošače te tako pridonose i većoj socijalnoj uključenosti. Budu li se provodile zajednički u svim državama članicama, strukturne reforme mogu donijeti korist europodručju u cjelini zbog pozitivnih učinaka prelijevanja trgovinskim i financijskim kanalima. To bi potaknulo i odabir odgovarajućih politika u ostatku europodručja. Tematske rasprave Euroskupine mogu potpomoći ovaj proces ocjenjivanjem i komparativnom analizom reformi i njihova učinka na europodručje u cjelini. To se može postići na temelju najbolje prakse, sporazumom o zajedničkim načelima dobrih reformi te uzajamnim pritiskom. U pogledu procesa prilagodbe na nacionalnoj razini, a time i u pogledu funkcioniranja europodručja, osobito je važno redovito praćenje napretka u provedbi reformi u državama članicama u kojima postoje prekomjerne neravnoteže i neravnoteže koje zahtijevaju odlučno djelovanja.

(4) Jedan je od ključnih izazova politika s kojim se suočava europodručje smanjenje državnog duga primjenom odgovorne fiskalne politike. Zahvaljujući konsolidacijskim naporima posljednjih godina fiskalna situacija u europodručju se poboljšala, no usklađenje fiskalnih politika i dalje je ispod optimalne razine. U nekim državama članicama europodručja još uvijek je nužno nastaviti provoditi fiskalnu prilagodbu kako bi se smanjila izrazito visoka razina duga. U drugim državama postoji veći manevarski prostor koji se može iskoristiti za poticanje domaće potražnje s posebnim naglaskom na ulaganja; time bi se potaknuo domaći rast i europodručje u cjelini. Fleksibilnost koja je ugrađena u pravila Pakta o stabilnosti i rastu državama članicama omogućuje da olakšaju strukturne reforme i ulaganja i istodobno se pridržavaju dogovorenih zajedničkih pravila. Fiskalne strategije još ne pogoduju u dovoljnoj mjeri rastu. U području prihoda postoji dodatni prostor za poboljšanje učinkovitosti poreznih sustava i smanjenje poreznog opterećenja rada unatoč povećanom usklađenju u Euroskupini. U području rashoda potrebno je staviti veći naglasak na javna ulaganja na temelju pouzdane analize troškova i koristi, te druge javne rashode s jakim i pozitivnim učincima rasta. Revizije potrošnje ukazuju na potrebu povećanja učinkovitosti u javnoj upravi. Tom bi procesu pridonijeli učinkoviti nacionalni fiskalni okviri.

(5) Uvjeti na financijskom tržištu u europodručju poboljšavaju se, no unatoč tome krediti privatnom sektoru i dalje su ograničeni, a financijska tržišta ostaju fragmentirana. To koči ulaganja u europodručju. Kao posljedica toga nastao je velik investicijski jaz pri čemu postoji potreba i za materijalnim i za nematerijalnim ulaganjima. Plan ulaganja

EU-a pruža mogućnosti za pokretanje ulaganja i njihovo usmjeravanje u produktivne svrhe. Međutim, učinak plana ulaganja i proširenog programa Europske središnje banke za kupnju imovine bit će veći ako se upotpuni mjerama u širem financijskom sektoru usmjerenima na ponovno oživljavanje protoka kredita, produbljivanje kapitalnih tržišta i jačanje dugoročnog financiranja gospodarstva. U tijeku je dovršetak bankarske unije koji će se podržati primjenom jedinstvenih pravila i dosljednog regulatornog pristupa. Bolje integriranim i učinkovitijim tržištima kapitala mobilizirala bi se dodatna sredstva za ulaganja, europsko gospodarstvo bi postalo manje ovisno o bankama, a njegove financijske strukture bi postale uravnoteženije i stabilnije.

(6) Bez obzira na nedavna postignuća u jačanju strukture EMU-a sadašnji izazovi zahtijevaju napredak u dovršenju njegove izgradnje. Za daljnji razvoj EMU-a potreban je postupni pristup koji objedinjuje disciplinu i solidarnost. Predsjednik Komisije će u suradnji s predsjednicima Europskog vijeća, Europskog parlamenta, Europske središnje banke i Euroskupine pripremiti daljnje mjere za bolje ekonomsko upravljanje u europodručju,

OVIME PREPORUČUJE da države članice europodručja u okviru Euroskupine u razdoblju 2015. – 2016. poduzmu sljedeće:

1. primijeniti uzajamni pritisak za promicanje strukturnih reformi kojima se olakšava ispravak velikog unutarnjeg i vanjskog duga i podupiranje ulaganja. Redovito procjenjivati provedbu reformi u državama članicama u kojima postoje velike neravnoteže. Nastaviti redovito tematsko ocjenjivanje strukturnih reformi. Do proljeća 2016. donijeti odluku o daljnjim mjerama u okviru postupka usklađivanja radi smanjenja visokog poreznog opterećenja rada te odluku o reformiranju tržišta usluga.

2. uskladiti fiskalne politike kako bi se osiguralo da sveukupna fiskalna politika europodručja bude u skladu s rizicima održivosti i konjunkturnim uvjetima. Do proljeća 2016. održavati tematske rasprave o poboljšanju kvalitete i održivosti javnih financija, posebno se usredotočujući na davanje prednosti materijalnim i nematerijalnim ulaganjima na nacionalnoj razini i razini EU-a i na porezne sustave koji pogoduju rastu. Nadzirati učinkovitost nedavno ojačanih nacionalnih fiskalnih okvira,

3. osigurati pravodobno dovršenje daljnjih mjera u okviru sveobuhvatne ocjene koju provodi Europska središnja banka, provedbu Uredbe o oporavku i sanaciji banaka, dovršetak ratifikacije Međuvladinog sporazuma o jedinstvenom sanacijskom fondu te početak rada Fonda od siječnja 2016. Promicati mjere za produbljivanje tržišnog financiranja, poboljšanje dostupnosti financijskih sredstava malim i srednjim poduzećima i razvoj alternativnih izvora financiranja. Potaknuti daljnje reforme nacionalnih stečajnih postupaka.

4. nastaviti napore za produbljivanje ekonomske i monetarne unije i doprinošenje poboljšanju okvira ekonomskog nadzora u kontekstu izvješća o daljnjim koracima o boljem ekonomskom upravljanju u europodručju, koje je izradio predsjednik Juncker u bliskoj suradnji s predsjednicima Tuskom, Schulzom, Draghijem i Dijsselbloemom, te u kontekstu daljnjih mjera u vezi s izvješćem.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik